

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

2004 m. balandžio 9 d. Nr. 1010-8-27
Vilnius

Valstybės kontrolės 2003-05-19 pavedimu Nr. 1010–8 Lietuvos Respublikos finansų ministerijoje (J. Tumo-Vaižganto 8a/2, 01512 Vilnius, kodas 8860165) atlikome valstybinį finansinį auditą, kurio tikslas – nustatyti, ar Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2003 m. finansinės ataskaitos parodo tikrą bei teisingą būklę ir ar jos sudarytos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, bei atlikti sandorių auditą, apimančią teisės aktų laikymosi priežiūrą. Atlikome 2004-01-01 Išlaidų sąmatų vykdymo balanso (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitos (forma Nr. 2), kitų apyskaitų (formos Nr. 3-1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14), valstybės pinigų fondų piniginių srautų ataskaitų, Blokados fondo balanso, pajamų ir išlaidų apyskaitos auditą.

Ši ataskaita:

- yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto bei ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausanti turta, dalis;
- pateikia tik audito metu atliktus dalykus ir nustatytus faktus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas Valstybinio audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Finansinis auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, patvirtintus valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymu Nr. V-26 (Žin., 2002, Nr. 20-790), ir vadovaujantis kitais teisės aktais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų apskaitos tvarkymą ir asignavimų naudojimą.

Finansinio audito tikslui pasiekti mes ištyrėme vidaus kontrolę ir rizikos veiksnius, susijusius su ministerijos veikla bei apskaitos sistemomis, parengėme audito programas (darbo užmokesčio, pinigų banke ir kasoje, kitų išlaidų) ir atlikome savarankiškas (detalias) procedūras,

sumažinančias audito riziką, bei surinkome įrodymus, reikalingus valstybinio audito ataskaitai ir nuomonei pagrįsti.

Apribojimas.

Finansų ministerija dviejų programų (1.6 programos „Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo lėšų naudojimas“ ir 1.8 „Minimalios mėnesinės algos ir bibliotekininkų darbo užmokesčio didinimas“) asignavimus perduoda Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose nurodytiems asignavimų valdytojams, kurie juos naudoja ir apskaito savo finansinėse ataskaitose. Dėl to Finansų ministerija Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitose nurodo tik neperduotų asignavimų likučius.

Finansų ministerija apskaito 1.7 programai „Valstybės priskirtų funkcijų ir programų įgyvendinimas savivaldybėse“ vykdyti patvirtintus ir savivaldybėms perduotus asignavimus. Šių asignavimų panaudojimą apskaito savivaldybės.

Dėl šių priežasčių 1.6, 1.7 ir 1.8 programoms patvirtintų asignavimų panaudojimo auditas Finansų ministerijoje neatliekamas.

Bendra informacija apie audituotą subjektą

Lietuvos Respublikos finansų ministerija (toliau – Finansų ministerija) yra biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto. Pagrindinis Finansų ministerijos uždavinys yra įgyvendinti valstybės politiką įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestose finansų srityje.

Audituotu laikotarpiu Finansų ministerijai vadovavo ministrė D. Grybauskaitė, Finansų skyriaus vedėja dirbo V. Kiškienė.

Apskaitos politika ir vidaus kontrolė

Finansų ministerijoje apskaita tvarkoma, atsižvelgiant į patvirtintas programas ir atliekamas funkcijas bei vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtinta Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarka ir kitais teisės aktais.

Finansų ministerijos vidaus kontrolės sistema atitinka Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002-12-10 Nr. IX-1253) nuostatas ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-05-08 įsakymu Nr. 1K-123 patvirtintus Finansų kontrolės reikalavimus, tačiau taikomos kontrolės procedūros yra nepakankamai veiksmingos.

Finansinės veiklos rezultatai

Finansų ministerijai 2003 metais programoms vykdyti Lietuvos Respublikos 2003 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2002-12-10 Nr. IX-1227 su vėlesniais pakeitimais) bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-01-21 nutarimu Nr. 62 „Dėl 2003 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal

tvirtinamas programos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinta 3145482 tūkst. Lt asignavimų.

Finansų ministerijos aštuonioms programoms vykdyti 2003 m. patvirtinti ir gauti asignavimai bei padarytos kasinės ir faktinės išlaidos pateikiamos 1 lentelėje.

1 lentelė
(tūkst. Lt)

Programų kodai	Funkcinės klasifikacijos kodas	Programos pavadinimas	Patvirtinti asignavimai metams, įskaitant patikslinimą	Gauti asignavimai	Kasinės išlaidos	Faktinės išlaidos	Palyginimas	
							kasinių išlaidų su patvirtintais asignavimais (3-1 skl.)	faktinių išlaidų su patvirtintais asignavimais (4-1 skl.)
A	B	C	1	2	3	4	5	6
		Iš viso	3181712,1 *	2944165,3	2943976,1	2945912,8	-237736,0	-235799,3
1.2	01	Finansų politikos planavimo ir įgyvendinimo programa	27822,0	24458,2	24458,2	24659,6	-3363,8	-3162,4
1.4	14	Valstybės skolos valdymo programa	976205,0	820277,7	820277,7	820285,4	-155927,3	-155919,6
1.6	14	Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo lėšų naudojimo programa	75,4 **					
1.7	14	Valstybės priskirtų funkcijų ir programų įgyvendinimo savivaldybėse programa	2068401,3	2062935,5	2062746,3	2062746,3	-5655,0	-5655,0
1.8	14	Minimalios mėnesinės algos ir bibliotekininkų darbo užmokesčio didinimo programa	2656,4 **					
2.2	14	Specialioji valstybės paramos gyvenamiesiems namams, butams įsigyti finansavimo programa	89084,9	24152,1	24152,1	24152,1	-64932,8	-64932,8
3.1	14	Specialioji nuompinių už valstybės ilgalaikį materialųjį turtą, pervestų į valstybės biudžetą, kompensavimo programa	14294,0	12046,5	12046,5	12046,5	-2247,5	-2247,5
50.1	14	Europos Sąjungos PHARE paramos bendrojo finansavimo programa	3173,1	295,3	295,3	2022,9	-2877,8	-1150,2

* įskaičius nepanaudotų asignavimų specialiosioms programoms vykdyti likutį 2003-01-01.

** 1.6 ir 1.8 programoms vykdyti nepaskirstytas asignavimų likutis.

Finansų ministerija 2003 metais gautus valstybės biudžeto asignavimus panaudojo pagal nustatyta tvarka sudarytas ir patvirtintas sąmatas bei neviršijo Lietuvos Respublikos 2003 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-01-21 nutarimu Nr. 62 ir sąmatose patvirtintų asignavimų paprastosioms (iš jų darbo užmokesčiui) ir nepaprastosioms išlaidoms.

Valstybės pinigų fondai

Duomenys apie Finansų ministerijos apskaitomus valstybės pinigų fondus yra pateikiami 2 lentelėje.

2 lentelė
(tūkst. Lt)

Eil. Nr.	Fondo pavadinimas	Fondo lėšų likutis 2003-01-01	Fondo pajamos	Fondo išlaidos	Fondo lėšų likutis 2004-01-01	Pastabos
1	2	3	4	5	6	7
1.	1990 metų blokados fondas	67,9	0,8	-	68,7	Fondo turtą sudaro piniginės lėšos (68,7 tūkst. Lt) ir materialinės vertybės (5721 tūkst. Lt)
2.	Privatizavimo fondas	946	840976	726217	115705	
3.	Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondas	133496,5	55847	18459 *136592,4	34292,1	* 2003 metais įsigyta Vyriausybės vertybinių popierių už 136592,4 tūkst. Lt
4.	Rezervinis (stabilizavimo) fondas	1238753,6	283834	** 15140	1507447,6	** 15140 tūkst. Lt yra Lietuvos valstybės rezervo piniginės lėšos

Valstybės pinigų fondų lėšos yra apskaitomos ir naudojamos vadovaujantis teisės aktais.

Klaidos, pažeidimai ir pastebėjimai

Finansų ministerija, naudodama patikėjimo teise valdomą ilgalaikį turtą (administracinio pastato patalpas) bei kitą jai priklausantį ilgalaikį ir trumpalaikį turtą, nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (2002-05-23 įstatymo Nr. IX-900 redakcija) 13 ir 14 straipsnių reikalavimų, nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-12-14 nutarimo Nr. 1524 „Dėl valstybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos“ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-12-03 nutarimo Nr. 1890 „Dėl Valstybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos patvirtinimo“ nuostatomis. Finansų ministerija 2002 m. sausio 25 d. sudarė sutartį Nr. 1 su B. Plesevičienės personaline įmone (toliau – B. Plesevičienės PĮ) dėl užsienio šalių oficialių ir neoficialių delegacijų priėmimų bei kitų renginių aptarnavimo, maisto, gamybos, pardavimo ir vartojimo organizavimo, naudojant tam tikslui Finansų ministerijos virtuvės įrangą, inventorių ir kitą turtą. Sutartį pasirašė Finansų ministerijos Bendrųjų reikalų skyriaus vedėjas A. Stasiukas ir PĮ savininkė B. Plesevičienė. Finansų ministerija skyrė patalpas minėtai įmonei savo veiklą vykdyti Finansų ministerijai patikėjimo teise priklausančiose patalpose (J. Tumo-Vaižganto 8a/2, Vilnius, patalpų plotas nenurodytas) neatlygintinai, taip pat įmonei perdavė pagal 2003 m. gruodžio 31 d. turto perdavimo-priėmimo aktą Finansų ministerijai priklausančią materialų ilgalaikį, trumpalaikį turtą ir atsargas (virtuvės įrangą, inventorių ir kitą turtą) už 206103,42 Lt. Minėtų materialinių vertybių perdavimo aktą pasirašė ir materialines vertybes perdavė Finansų ministerijos Bendrųjų reikalų skyriaus vedėjo pavaduotojas H. Balčiūnas ir PĮ savininkė B. Plesevičienė. Teisė perduoti trumpalaikį turtą personalinei įmonei teisės aktais nesuteikta. Kaip numatyta sutartyje, B. Plesevičienės PĮ pagal pateiktas Finansų ministerijos PVM sąskaitas-faktūras moka tik už ryšių ir komunalines paslaugas, šiukšlių išvežimą.

Audito metu patikrinus Finansų ministerijos pastatų, patalpų ir žemės sklypų teisinę registraciją ir apskaitą, nustatyta, kad Žemės ir kito nekilnojamojo turto kadastro ir registro valstybės įmonės Vilniaus filialo duomenimis (2001-10-29 pažymėjimas Reg. Nr. 10/152226), „2001-10-12 pastatas 1G1/p (garažas) rekonstruotas (plotas 506,83 kv. m), tačiau atitinkami VTPSIT dokumentai, kad rekonstrukcija atitinka teisės aktų ir statybos bei kitų normatyvinių dokumentų reikalavimus nepateikti, duomenys Nekilnojamo turto registre nepatikslinti“, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos Statybos įstatymo (2001-11-08 įstatymo Nr. IX-583 redakcija) 24 straipsnyje.

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2003-09-04 įsakymo Nr. 01A-66-V-714 „Dėl sklypo J. Tumo-Vaižganto g. 8a / Lukiškių g. 2 ribų ir ploto nustatymo“ 4 punktu ir 2003-10-17 įsakymo Nr. 01A-66-V-926 „Dėl sklypo Kražių g. 10 ribų ir ploto nustatymo“ 4 punktu

pasiūlyta sklypo naudotojui (Finansų ministerijai) su Miesto plėtros departamento parengtu sklypo ribų planu ne vėliau kaip per tris mėnesius kreiptis į Vilniaus miesto žemėtvarkos skyrių dėl sklypų panaudos sutarčių sudarymo.

Iki audituotų metų pabaigos žemės, esančios po Finansų ministerijai patikėjimo teise valdomais pastatais (J. Tumo – Vaižganto g. 8a / Lukiškių g. 2 ir Kražių g. 10), panaudos sutartys nesudarytos, teisės aktų nustatyta tvarka neįregistruotos ir todėl žemės sklypai Finansų ministerijoje neapskaityti. Mūsų siūlymu Finansų ministerijos Bendrųjų reikalų skyriaus vedėjas A. Stasiukas 2004-03-25 prašymais kreipėsi į Vilniaus miesto žemėtvarkos skyrių dėl šios žemės panaudos sutarčių sudarymo.

Nesilaikant Inventorizacijos tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 „Dėl inventorizacijos tvarkos patvirtinimo“, 4 punkto (turi būti inventorizuojamas visas įstaigos turtas) ir 18 punkto (inventorizuojant ilgalaikį turtą būtina jį apžiūrėti) Finansų ministerijos turtas (184,5 tūkst. Lt), kuriuo naudojasi užsienyje esantys Finansų ir Mokesčių atašė, faktiškai inventorizuotas nebuvo. Materialinių vertybių, esančių užsienyje, apyrašai buvo užpildyti formaliai, Lietuvoje.

Finansų ministerijoje nesilaikoma Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (2002-04-23 įstatymo Nr. IX-855 redakcija) 17 straipsnio 1 dalies 4 punkto reikalavimo, kuris nustato, kad valstybės tarnautojui neleidžiama gauti kitą negu šio įstatymo nustatytą darbo užmokestį, išskyrus atlyginimą už darbą, nurodytą šiame įstatyme. 2003 m. Finansų skyriaus vedėjos pavaduotojai R. Konovalovai iš UAB „Lietuvos draudimas“ lėšų buvo išmokėtas 1240,22 Lt papildomas atlyginimas už Finansų ministerijos darbuotojų gyvybės draudimo įnašų išskaitymą ir pervedimą (1999-05-24 sutartis Nr. KA-124-99). Mūsų siūlymu sutartis su draudimo bendrove nutraukta (2004-03-29) ir papildomas atlyginimas nemokamas.

Finansų ministerija už Naujamečio vakarėlio organizavimą ir vaišes neteisėtai panaudojo 3681,15 Lt reprezentacijai skirtų asignavimų (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-17 nutarimu Nr. 919 „Dėl reprezentacinių išlaidų“ patvirtintos Tvarkos 2 punktas).

Pažeidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996-01-23 nutarimo Nr. 120 „Dėl tarnybinių komandiruočių Lietuvos Respublikos teritorijoje“ 1.3.6 punktą, Finansų ministerijos Bendrųjų reikalų skyriaus vedėjo pavaduotojui H. Balčiūnui buvo kompensuota 87,50 Lt komandiruotės išlaidų. Ši suma gražinta į Finansų ministerijos kasą (2004-04-05 kasos pajamų orderis Nr. 4008312) ir 2004-04-05 mokėjimo pavedimu Nr. 319 pervesta į valstybės biudžetą.

Atliekant 1.6 programos „Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo lėšų naudojimas“ auditą, nustatyta, kad Finansų ministerija pateikė Vyriausybei svarstyti trylika nutarimų projektų dėl Vyriausybės rezervo lėšų skyrimo (1584 tūkst. Lt sumai), neatsižvelgiant į Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme (2000-10-12 įstatymo Nr. VIII-2018 redakcija) nustatytas savivaldybių

funkcijas ir Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (2000-07-11 įstatymo Nr. VIII-1821 redakcija) 25 straipsnyje savivaldybėms suteikta galimybe panaudoti savivaldybių rezervo lėšas.

Kai kurios savivaldybės 2003 metais nepanaudotas tikslinės paskirties lėšas (189,2 tūkst. Lt) į valstybės biudžetą negražino Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (2000-07-11 įstatymo Nr. VIII-1821 redakcija) 32 straipsnio 3 dalyje nurodytu terminu. Finansų ministerijos taikomos kontrolės procedūros šioje srityje yra nepakankamai veiksmingos. Be to, Finansų ministerija nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimo Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos patvirtinimo“ 64 punkto nuostata negražintą sumą įskaityti kaip savivaldybės biudžeto kitais po lėšų gavimo biudžetiniais metais gautas pajamų įmokas. Iki 2004-03-31 į valstybės biudžetą ši suma gražinta.

Finansų ministerijos 2004 metų finansinė atskaitomybė parengta 2004-02-10 (pasirašė Finansų ministerijos valstybės sekretorius G.Rimša ir Finansų skyriaus vedėja V.Kiškienė) ir pateikta Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei nesilaikant Finansų ministerijos 2004-01-08 rašte Nr. (3.5)-6k-0400187 nurodyto termino.

Rekomendacijos

Siūlome inicijuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 „Dėl inventorizacijos tvarkos patvirtinimo“ patvirtintos Inventorizacijos tvarkos papildymą nuostata dėl Lietuvos valstybės atstovybių užsienyje turto inventorizacijos.

Mūsų nuomone, tikslinga papildyti kontrolės procedūras, užtikrinančias:

- teisėtą valstybės turto naudojimą, valdymą ir disponavimą juo;
- savivaldybių nepanaudotų valstybės biudžeto tikslinės paskirties lėšų gražinimą laiku.

Finansinio audito 1-ojo departamento direktorė

Laima Šipkauskienė

Vyriausiasis valstybinis auditorius

Arūnas Gabrilavičius

Vyresnioji valstybinė auditorė

Dainora Paužinskienė

Susipažinome:

Finansų ministrė

Dalia Grybauskaitė
2004-04-

Finansų skyriaus vedėja

Veronika Kiškienė
2004-04-